

10. BESTRIJDING VAN ENERGIE- EN WATERARMOEDE

Deze analyse is geschreven met dank aan informatie verleend door het Steunpunt SocialEnergie van de Federatie van Maatschappelijke Diensten (FdSS).

CONTEXT

De kosten van huisvesting voor de gezinnen zijn niet alleen de huur, maar ook energie- en waterkosten. Water, gas en elektriciteit zijn basisbehoeften. In Brussel heeft echter 27,6 % van de huishoudens te maken met energiearmoede. De regio heeft ook het hoogste percentage waterarmoede, met 23,5 % van de getroffen huishoudens.¹ Achter deze cijfers gaan gezinnen schuil die gedwongen zijn hun verbruik abnormaal te beperken, zich in de schulden te steken of die zelfs van de toegang tot deze levensnoodzakelijke energie worden afgesneden.

Te lage inkomens en te hoge prijzen liggen aan de basis van deze vormen van bestaansonzekerheid. Maar dat niet alleen. Huisvesting, of liever slechte huisvesting, verhoogt het risico. Arme gezinnen, waarvan de lage inkomens het moeilijk maken alle rekeningen te betalen, zijn dikwijls gehuisvest in de slechtste woningen, die slecht geïsoleerd zijn en meer verouderde en energieverslindende apparatuur hebben.

Het gebruik van beschermende maatregelen weerspiegelt de moeilijkheden die mensen met een laag inkomen ondervinden. In 2019 betaalde 12 % van de Brusselaars het sociale tarief voor gas en/of elektriciteit.² 27.000 stroombegrenzers beperkten het verbruik en bijgevolg het dagelijkse leven van evenveel gezinnen. Bovendien keurden de Brusselse vrederechters in 2019 900 elektriciteits- en 780 gasafsluitingen goed, waardoor een einde kwam aan de bevoorrading van huishoudens met schulden.

Ook de indicatoren voor het watergebruik zijn verontrustend: in Brussel lopen meer dan 28.000 schuldafbetalingsplannen, wat neerkomt op ongeveer 8 % van de klanten van de gewestelijke operator, VIVAQUA, en bij bijna 900 gezinnen werd de watervoorziening afgesloten. Zonder toegang tot water is het onmogelijk om een waardig leven te leiden.

De factuurkost verandert voortdurend. De waterprijs is tussen 2009 en 2012 sterk gestegen, is vervolgens bevroren (2014 – 2019), maar zal in 2022 opnieuw met 15 % stijgen. Deze toename is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de kosten in verband met de waterzuivering. En hoe zit het met energie? Met

1. Koning Boudewijn Stichting, Barometer van de energiearmoede 2021 (SILC 2019)

2. Het sociaal tarief wordt vastgelegd door de CREG, de federale reguleerder, op basis van de laagste commerciële tarieven. Hij wordt sinds februari 2021 tijdelijk toegekend aan leefloners, GRAPA, personen met een handicap en personen met het BIM-statuut.

de liberalisering (2007) streefde Europa naar lagere prijzen door concurrentie. Vijftien jaar later is dat jammerlijk mislukt. Tussen 2007 en 2019 is de prijs van elektriciteit met 66 % gestegen en die van gas met 19 %.³ Leveranciers verlaten de Brusselse markt, die als te restrictief en te beschermend wordt beschouwd. Sinds 2021 zijn de prijsstijgingen die we meemaken ongekend – tussen april 2021 en april 2022 zijn de elektriciteitsprijzen met 89 % gestegen, gas met 230 %!⁴ – prijzen waarvan de energieproducenten profiteren.

In een poging de gevolgen te beperken, nemen de regionale en federale autoriteiten noodmaatregelen.

Tijdens de corona lockdown, zonder enige inflatie van de energieprijzen, werden de gezinnen geconfronteerd met overconsumptie (telewerken, permanente aanwezigheid thuis, enz.) en/of inkomensverlies. In reactie daarop werden de energieafsluitingen van maart 2020 tot juni 2021 opgeschort en werd de toegang tot het statuut van beschermde klant uitgebreid tot huishoudens en zelfstandigen die hun inkomen zagen dalen. De waterafsluitingen werden ook opgeschort.

Om het hoofd te bieden aan de prijsexplosie die volgde op de lockdown, heeft de federale regering besloten tot de volgende maatregelen:

- Uitbreiding van de toegang tot het sociale tarief tot huishoudens met een BIM-statuuut. Een tijdelijke maatregel tot 31 maart 2023, die nog zou kunnen worden verlengd.
- Toekenning van een forfaitaire premie van 80 euro aan burgers die op 30 september 2021 recht hadden op het sociale tarief voor elektriciteit.
- Toekenning van een forfaitaire premie van 100 euro aan alle huishoudens via de elektriciteitsfactuur.
- Verlaging van de btw tot 6 % voor elektriciteit en gas.
- Aanvullende financiering van het sociaal gas- en elektriciteitsfonds om meer middelen te verstrekken aan de OCMW's

3. Volgens de CREG, in [L'échec de la libéralisation](#), Alter Echos 502, 04/2022, p.24

4. [Ibidem](#)

- Een premie van 225 euro voor huishoudens die zich verwarmen met mazout.

Bovendien stelde het Brussels Gewest het statuut van beschermde klant (bescherming onder meer tegen het afsluiten van de meter, zie maatregel 18) open voor gezinnen met een gemiddeld inkomen en kende het een uitzonderlijke dotatie van 20 miljoen euro toe aan de OCMW's om de energiehulp te versterken.⁵

Deze maatregelen zijn tijdelijk en bescheiden in het licht van de crisis en de gevolgen voor het gezinsbudget van de burgers. Bovendien zullen zij een verlies aan inkomsten voor de overheid meebrengen. Uiteindelijk vergt dit geen inspanning van de energieproducenten. Sommige Europese landen hebben ervoor gekozen belasting te heffen op de leveranciers en de extra winsten die zij genieten.

Naast de crisismaatregelen is de Brusselse regering van plan de energiearmoede structureel te bestrijden, enerzijds door op te treden tegen de energievervlindende gebouwen (zie maatregel 19), maar ook door de bescherming van de consument te versterken. In 2021 en 2022 worden twee hervormingen van kracht: de ene betreft de toegang tot water en de andere de elektriciteits- en gasmarkt. De belangrijkste elementen ten gunste van kwetsbare consumenten worden op de volgende bladzijden beoordeeld.

Bronnen:

- Koning Boudewijn Stichting, [Barometer energie- en waterarmoede \(2021\)](#)
- [Brugel](#)
- Communiqué de presse – [Énergie: le Gouvernement fédéral ne prend pas la mesure de la crise!](#) – FdSS – Fédération des Services Sociaux, 14/10/2021
- [L'échec de la libéralisation](#), Alter Echos 502, 04/2022

5. Aanvankelijk had de regering 10 miljoen extra uitgetrokken, maar gezien de omvang van de crisis heeft zij het bedrag verdubbeld. "Een minimum van 50 % wordt toegekend in het kader van de uitzonderlijke sociale behoeften die uit deze verhoging voortvloeien, en een maximum van 50 % kan worden gebruikt voor de versterking van de energie- en schuldbemiddelingsdiensten van de OCMW's." Brussels parlement, [Commissie leefmilieu en energie, 29/06/2022](#)

MAATREGEL 17:

Sociale maatregelen invoeren om de toegang tot water te waarborgen

Nuttig ✓

Toereikend ✓

BESCHRIJVING

In april 2019 heeft het Brussels Parlement een resolutie aangenomen waarin het zich onder meer uitspreekt tegen waterafsluitingen, die als een ondraaglijke aantasting van de menselijke waardigheid worden beschouwd. Dit parlementaire initiatief is een voorbode van de recente hervormingen van de waterwaterordonnanties van 1994 en 2006⁶, waarvan de grote lijnen hieronder worden geschetst.

Hoewel sommige maatregelen al sinds 2020 van kracht zijn, zijn de meeste op 1 januari 2022 in werking getreden. Zij komen op een moment dat de waterprijs met 15 % wordt verhoogd, na verschillende jaren van prijsbevoering, om investeringen in het netwerk mogelijk te maken. Deze stijging komt bovenop de nog sterkere stijging van de energieprijzen.

De hoofdpunten van het hervormde systeem:

- Verbod op waterafsluitingen voor gezinnen;
- De collectieve bijdrage aan het sociaal waterfondsfonds (SWF), dat wordt beheerd door de Brusselse OCMW's, verhoogt van 0,03 euro/m³ tot 0,05 euro/m³ vanaf 2023. De beschikbare middelen worden verhoogd van 1,8 miljoen euro tot 3 miljoen euro⁷, waarvan 2/3 zal worden gebruikt voor de vereffening van waterschulden van huishoudens in moeilijkheden. Het resterende

6. Ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid en ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

7. Het bedrag wordt verdeeld tussen de OCMW's in functie van het aantal leefloners.

derde zal worden toegewezen aan een “sociaal actieprotocol ter bestrijding van wateronzekerheid”, een samenwerking tussen OCMW’s en plaatselijke partners om mensen in moeilijkheden te bereiken die moeilijk opkomen voor hun rechten.

– Toekenning van een jaarlijkse sociale tegemoetkoming in de waterprijs ten gunste van huishoudens waarvan ten minste één lid het BIM-statuut heeft.⁸ Het bedrag is € 36/jaar plus € 30 per extra persoon;

– Een terugkeer naar de lineaire prijsberekening. Het progressieve tariefsysteem dat sinds 2005 wordt toegepast (hoe meer je verbruikt, hoe meer de prijs per m³ stapsgewijs stijgt), heeft niet het verwachte effect gehad, noch op sociaal, noch op milieugebied;

– Formalisering van de afbetalingsplannen: elk huishouden dat in betalingsmoeilijkheden verkeert, heeft op zijn verzoek recht op een schuldaflossingsplan dat is aangepast aan zijn behoeften en financiële situatie. In de tekst wordt een onderscheid gemaakt tussen de standaardbetalingsregeling (aflossing over 12 maanden) en de redelijke betalingsregeling (18 maanden);

– Een herziening van het factureringsritme (2020): de voorschotfacturen worden voortaan om de drie maanden verzonden om de jaarlijkse uitgaven te verzachten. Op verzoek kan Vivaqua maandelijks facturen uitreiken via het digitale platform doccle (van toepassing sinds 2018);

– Betere informatie van de gebruikers over hun rechten: de factuur zal voortaan een mededeling bevatten over de sociale maatregelen. In geval van een afbetalingsplan kan de gebruiker te allen tijde een gedetailleerd overzicht van de schuld(en) opvragen;

– Invoering van een lekkentarieff dat een kader biedt voor een tarief dat intern door Vivaqua reeds wordt toegepast.

⁸. De verhoogde tussenkomst bestaat in een hogere terugbetaling van gezondheids- en medicijnrekeningen door het ziekenfonds. Het wordt toegekend aan mensen met een laag inkomen, hetzij automatisch (bv. aan leefloners) hetzij op basis van een middelentoets.

EVALUATIE

De meest verwachte en meest voor de hand liggende vooruitgang ten gunste van de mensenrechten is het verbod op het afsluiten van water voor huishoudelijk gebruik. Er zijn nog enkele uitzonderingen⁹, maar nooit meer zal de toegang tot drinkwater voor een huishouden in Brussel worden afgesneden wegens schuld. Dit was een strafmaatregel, uiterst gewelddadig, die ervan uitging dat huishoudens met schulden in de eerste plaats slechte betalers waren. In de praktijk heeft Vivaqua geen water meer afgesloten sinds april 2020, toen noodmaatregelen werden genomen vanwege de gezondheidscrisis. Zij zijn sindsdien niet opnieuw ingevoerd wegens de op handen zijnde wetwijzigingen. In Frankrijk, waar dit verbod al sinds 2013 geldt, is er geen sprake van een exponentiële toename van de schuld.¹⁰

De verhoging van de financiële middelen van het Sociaal Waterfonds (SWF) moet het mogelijk maken meer huishoudens met betalingsproblemen te helpen. Het fonds wordt door de OCMW's beheerd. Om voor deze interventie in aanmerking te komen, moeten de mensen zich dus wenden tot het OCMW van hun gemeente. Voor sommigen van hen blijft dit een moeilijk proces. Het sociale-actieprotocol beoogt dit risico van niet-gebruik van rechten weg te nemen. De verenigingen van de sector zijn er voorstander van dat het SWF wordt opengesteld voor andere instellingen zoals schuldbemiddelingsdiensten of algemene sociale diensten.

De Brusselse wetgever heeft uiteindelijk afgezien van de invoering van een sociaal watertarief, dat onpraktisch werd geacht wanneer de installaties collectief zijn. 60 % van de huishoudens in de hoofdstad beschikt niet over individuele watermeters. In plaats daarvan gaf zij de voorkeur aan een jaarlijkse sociale tegemoetkoming¹¹ die overeenkomt met een verlaging van de rekening voor 2022 met 25 % bij een gemiddeld "normaal" verbruik van 35 m³/jaar/persoon.

9. Onder andere bij leegstaande woning, overmacht, fraude... Het regeringsbesluit dat het uitzonderingsregime moet omkaderen is nog niet gestemd.

10. SMETS Henri, [Le recouvrement des factures d'eau](#), Éditions Johanet, 2016, pg.62 e.v.

11. De sociale tegemoetkoming wordt gedekt door een gewestsubsidie van 13.7 miljoen euro in 2022.

Het voordeel tussen 2021 en 2022 is echter veel kleiner (verlaging met slechts 10 %), gezien de prijsstijgingen in 2022. In dit verband kan men zich afvragen of het wel legitiem is de saneringskosten te financieren via de waterrekening, in plaats van via een ander mechanisme, zoals belastingen, dat de inspanning billijker verdeelt over de inkomensgroepen.

Iets meer dan een kwart van de Brusselse bevolking is theoretisch betrokken bij de sociale interventie, dat wil zeggen het percentage huishoudens dat in Brussel het BIM-statuut geniet. Voor huishoudens met individuele meters wordt de steun automatisch in mindering gebracht op de jaarlijkse eindfactuur. Voor de andere, de meest talrijke, zal een administratieve procedure (formulier) moeten worden gevolgd, hetgeen, zo vrezen vele waarnemers, zal leiden tot een hoog percentage niet-gebruik. In Vlaanderen, waar een soortgelijke maatregel is ingevoerd, heeft 70 % van de betrokkenen zijn rechten doen gelden.

De overschakeling naar lineaire prijzen is ook goed nieuws. In tegenstelling tot wat men veronderstelt bij een progressieve prijsstelling, zijn de huishoudens die de grootste hoeveelheden water verbruiken niet noodzakelijkerwijs de meest welvarende. Wanneer de installaties bijvoorbeeld oud of defect zijn, wat vaak het geval is in woningen van slechte kwaliteit, stijgen de rekeningen sterk. Omgekeerd kunnen degenen die het zich kunnen veroorloven waterbesparende apparatuur installeren (efficiënte kranen, huishoudelijke apparaten, enz).

Een ander discriminerend element van het progressieve tariefstelsel was het feit dat alleen het nationale register in aanmerking werd genomen om het aantal bewoners van een woning te bepalen. Deze keuze benadeelde mensen zonder papieren zwaar.

Ten slotte was het van essentieel belang om de modaliteiten van de betalings- en inningsfaciliteiten vast te leggen, die tot dan toe aan het oordeel van de intercommunales waren overgelaten en vaak niet aangepast waren aan de financiële situatie van de gezinnen: te korte betalingstermijnen, weigering van betalingsfaciliteiten na een ingebrekestelling (twee aanmaningen), wat leidt tot veelvuldige verzoekschriften bij de vrederechter en een verdere verzwaring van de schuld, de verplichting om in bepaalde gevallen een beroep te doen op een OCMW of een schuldbemiddelingsdienst om over een afbetalingsplan te onderhandelen, enz.

VOORSTEL

Het recht op sociale bijstand moet worden uitgebreid tot mensen zonder papieren. Het comité van watergebruikers¹² pleit ervoor dit recht toe te kennen aan iedereen die recht heeft op dringende medische hulp, via een eenvoudig attest van het OCMW. Huishoudens zonder papieren zouden ook toegang moeten kunnen krijgen tot het SWF, dat zij financieren via de waterrekening, maar waarvoor zij geen aanvraag kunnen indienen als zij schulden hebben.

Het comité stelt ook voor dat het forfaitaire bedrag van de sociale steun, naast de indexering, automatisch wordt verhoogd wanneer de waterprijs stijgt, zodat er altijd een reëel voordeel is.

Bronnen:

- [Ontwerp van ordonnantie tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 1994 en 2006, 1 december 2021, n° A/430/2](#)
- [Ordonnance consolidée](#)
- [Alain Maron, PB: Vanaf 1 januari 2022: krachtige maatregelen ter versterking van het grondrecht op drinkwater, 01/12/2021](#)
- [Brugel, avis relatif au projet d'arrêté du Gouvernement portant exécution de certaines mesures sociales en eau, n°339, 14/01/2022](#)
- [Comité van watergebruikers, advies over het voorontwerp van ordonnantie, 06/05/2021 en over het ontwerp van besluit houdende uitvoering van bepaalde sociale maatregelen inzake water, 17/01/2022](#)
- [FDSS, socialenergie, Droit à l'eau: des avancées majeures entrées en vigueur au 1er janvier 2022, 27/01/2022](#)
- [Xavier May, Waarom geen einde maken aan de progressieve tarifiering voor water in Brussel? Brussels studies, 2021](#)

12. Gewestelijk adviesorgaan over deze materie.

MAATREGEL 18:

Betere bescherming van elektriciteits- en gasgebruikers

Nuttig ✓

Toereikend ✓

BESCHRIJVING

Op 17 maart 2022 heeft het Brussels Parlement een wijzigingsordonnantie goedgekeurd over de organisatie van de elektriciteits- en gasmarkt in Brussel, die op 30 april in werking is getreden. Het bevat verschillende belangrijke elementen op het gebied van consumentenbescherming.¹³

– **De afschaffing van vermogensbegrenzers.** In plaats daarvan is het de taak van de netwerkexploitant om de klant te informeren over de gevolgen van een contractbeëindiging en over de bestaande steun (beschermd klant en OCMW).

– **De versterking van het statuut van beschermd klant:** klanten die schulden hebben bij een leverancier hebben de mogelijkheid zich te beschermen tegen de beëindiging van hun contract en een eventuele afsluiting. Daarbij kunnen zij profiteren van het sociale tarief (dat lager is dan het commerciële tarief en door SIBELGA wordt verstrekt), gedurende de tijd die nodig is om de schuld af te lossen, via een door de commerciële leverancier goedgekeurd afbetalingsplan. De leverancier kan tijdens de beschermingsperiode geen verzoek tot afsluiting indienen bij de vrederechter.

¹³. De ordonnantie behandelt ook andere thema's zoals de intelligente meters, de dynamische tarifiering...

De ordonnantie voert verschillende wijzigingen in die het gebruik van de regeling moeten vergroten:

1. Een verhoging van de inkomensplafonds die toegang geven tot het statuut van beschermd klant: 37.600 euro voor een alleenstaande en 52.600 euro voor een gezin, met verhogingen voor personen ten laste. Brugel, de Brusselse regulator, is belast met de jaarlijkse evaluatie van de behoeften en doelgroepen, en de regering kan de plafonds aanpassen op basis van de feedback van de regulator.

2. Gedeeltelijke automatisering van het statuut. Deze automatisering betreft slechts de klanten die recht hebben op het sociale tarief en die in gebreke zijn gesteld voor een onbetaald bedrag van meer dan 150 euro.¹⁴ De transfert naar Sibelga (sociale leverancier) vindt automatisch plaats 60 dagen na de inbrekestelling.

3. Het statuut wordt toegekend voor 5 jaar, waarbij de wetgever hoopt de leveranciers aan te moedigen om in diezelfde periode afbetalingsplannen af te sluiten. Zodra de schuld volledig is afgelost, eindigt het beschermd statuut en wordt de consument wordt doorverwezen naar zijn commerciële leverancier.

– **Gegarandeerde levering:** Het doel is de toegang tot energie te garanderen voor huishoudens die daarvan verstoken zijn of waarvan de toegang wordt bedreigd. Huishoudens die schulden hebben bij de twee leveranciers die actief zijn in het Brussels Gewest en die vervolgens weigeren een nieuw contract af te sluiten, kunnen voortaan bij Sibelga terecht tegen het sociale tarief. Deze gegarandeerde levering is afhankelijk van een besluit van het OCMW.¹⁵ Het wordt geactiveerd op bevel van het OCMW. De gegarandeerde levering geldt voor 12 maanden en kan eenmaal worden verlengd. Het model is gebaseerd op de bepalingen ter voorkoming van het niet bevoorraden van huishoudens tijdens het winterbestand.

– Het **winterbestand**, waarbij niet kan worden afgesloten, kan worden verlengd in geval van overmacht, en dus niet langer uitsluitend omwille van de koude winterperiode. Dit is een erfenis van de gezondheidscrisis.

14. 150 euro voor een gas of elektriciteitsfactuur en 250 euro voor een factuur voor beide energievormen.

15. Sibelga kan weigeren te leveren aan gezinnen die een schuld hoger dan 300 euro hebben bij Sibelga zonder afbetalingsplan.

EVALUATIE

Het lijkt geen twijfel dat de hervorming de consumentenbescherming versterkt. Bij bepaalde maatregelen had de wetgever nog iets verder kunnen gaan. Maar het debat lijkt onder een spanning die moeilijk te verenigen lijkt: aan de ene kant moet de consument, de kwetsbare partij in de overeenkomst, worden beschermd, en aan de andere kant staan de belangen van de leveranciers. Die laatste hebben gewogen op het debat door te argumenteren dan een te sterk gereguleerde markt het risico zou inhouden dat zij worden weggejaagd (er zijn nog slechts twee commerciële leveranciers in Brussel) en zo de vermeende effecten zou beperken van de concurrentie, die de toegang tot betaalbare energie zou moeten waarborgen. Iets wat nog niet is aangetoond.

In dit verband zijn de procedures in verband met de afsluitingen een voorbeeld. In Brussel kan de leverancier niet eenzijdig het gas of de elektriciteit afsluiten. De procedure omvat verschillende waarschuwingsstappen alvorens voor de vrederechter te verschijnen, die als enige bevoegd is om toestemming te verlenen voor de afsluitingen. De leveranciers verdedigden, via hun vertegenwoordigers in het Parlement, het idee van een administratieve procedure, die als eenvoudiger en minder kostbaar wordt beschouwd. In de ordonnantie wordt het beroep op de vrederechter verankerd, een geruststellende keuze voor de consument.

De afschaffing van de vermogensbegrenzers is een echte vooruitgang. Het systeem was nutteloos: het was duur, ondoeltreffend (het leidde er niet toe dat huishoudens met schulden hun consumptie verminderden, maar vertraagde deze in de loop van de tijd), ergerlijk en louter repressief.

Het statuut van beschermde klant evolueert. Het systeem heeft onmiskenbare voordelen, maar blijft grotendeels onderbenut (2.300 beschermde klanten voor elektriciteit, 1.800 voor gas in maart 2021, hoewel er op dat moment meer dan 20.000 vermogensbegrenzers waren geïnstalleerd).¹⁶ Onder de vorige wetgever zijn maatregelen genomen om het systeem te stimuleren (afschaffing van de vermogensbegrenzingsverplichting en van het maximumtarief bij niet-naleving van de afbetalingsplannen). De cijfers zijn sindsdien nauwelijks veranderd. De huidige regering spant zich in om het statuut uit te breiden. Gedeeltelijke automatisering zou hiertoe moeten bijdragen.

16. BRUGEL, [de aardgas- en elektriciteitsmarkten in cijfers](#), 2021

De verhoging van de inkomensplafonds is bedoeld om de kleine middenklasse te beschermen tegen de gevolgen van de ongekennde stijgingen van de energieprijzen. 80 % van de Brusselaars komt nu in aanmerking. De maatregel is bijzonder geschikt voor de huidige prijzen crisis. De nieuwe maxima zijn echter vastgelegd in de ordonnantie, wat vraagtekens plaatst bij het dringende en tijdelijke karakter van de maatregel en de kostprijs voor de overheid.

Een andere vooruitgang is de gegarandeerde levering, waardoor huishoudens die aan het eind van hun contract een openstaande schuld hebben bij de laatste twee Brusselse leveranciers, zullen worden ontlast. De tussenkomst van het OCMW zorgt voor sociale controle van de betrokken gezinnen, maar deze verplichte stap houdt het risico in dat sommige consumenten zich van deze steun distantieëren. Het zou nuttig zijn geweest andere sociale diensten (b.v. schuldbemiddeling) de mogelijkheid te bieden het systeem te activeren.

VOORSTELLEN

Om het statuut van **beschermde klant** aantrekkelijker te maken en kwetsbare gezinnen in staat te stellen hun energieschulden af te lossen, zou met de federale overheid kunnen worden onderhandeld over een verlaagd btw-tarief van 6 %.

Mensen zonder papieren moeten in aanmerking komen voor beschermingsmaatregelen en gegarandeerde levering. Voor dit laatste hebben de OCMW's de beslissingsmacht. De ordonnantie had expliciet moeten vermelden dat cliënten zonder verblijfsvergunning in aanmerking komen voor de waarborgbepaling, om een restrictieve interpretatie door (sommige) OCMW's te vermijden.

Wij zijn het eens met de FDSS wanneer deze pleit voor de oprichting van **een openbare energieleverancier**, die tot taak zou hebben het recht op energie voor iedereen te waarborgen. Een leverancier die 100 % hernieuwbare elektriciteit aanbiedt en een laag en transparant tarief aanbiedt. Een leverancier die zou kiezen voor participatief en democratisch bestuur.

Bronnen:

- [Ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, \(...\) n° A-516/1, verslag namens de commissie leefmilieu en energie, 9/03/2022](#)
- [Ordonnantie gepubliceerd in het Staatsblad, 20/04/2022](#)
- [Social Énergie, Communiqué de presse – Accès à l'énergie : ce n'est pas le moment de diminuer la protection !, 10/02/2022](#)
- [Social Énergie, Réforme des ordonnances gaz et électricité en Région bruxelloise : adoption de nouvelles mesures de protection sociale entrées en vigueur le 30 avril 2022, 31/05/2022](#)